

seriis. Bonitas manifestatur in adeo infinitis modis sese communicandi creaturis. Harum considerationum quælibet, si mediocritatem non superat, erit meditatio. Si verò 4° animam cum excessu elevat, unionem afferet cum avulsione a creaturâ et amore Creatoris: et si ad sublimiorem ascendit gradum in cognitione fidei et vivacitate amoris, poterit evadere contemplatio. Sic v. g. suppositâ fide immensitatis Dei, quâ Deus est in omni loco intimè præsens, ut causa universalis, essentiam cujusvis creaturæ conservans, interdum contemplativi tam clarâ, purâ et sublimi luce donantur, ut istam immensitatem considerando, Deum in omnibus temporibus, locis, personis et occupationibus præsentissimum inveniant: cor item tam bene dispositum habent, ut ad levissimam cogitationem, vestigium, signum aut relationem Creatoris subito anima in eum jaculatoriis precibus, anxietatibus, suspensione, affectu aliisque actibus internis vel externis, etiam suspiriis subsultet... Sic a conspectu pulchri floris ad dilecti pulchritudinem cogitatio salit et creaturæ omnes illi scala sunt, ut subito ad cœlestia ascendat; porrò hic orationis modus multis in se deliciis, teneritudine, devotione, compositione facili ad interiorem Dei præsentiam, cum orationibus jaculatoriis, suspiriis et lacrymis abundat. Interior verò unio tales contemplativos facit exteriùs modestos, honestos, compositos, tacitos sine affectatione et hypocrisi, sed cum sinceritate et veritate. Ex hac oratione haurit anima ingens robur ad virtutes morales ritè exercendas, illas præcipue quæ cum suo statu, instituto et obligatione magis connexæ fuerint, sine quibus contemplatio vel amissioni, vel suspicioni obnoxia est; magis enim virtuosus sanctior est, quàm magis contemplativus, nisi fuerit simul virtutibus exemplisque illustrior. Ita Godinez c. 6.

§ 285.

PRAXIS CONTEMPLANDI OPERA DEI NATURALIA ET SUPERNATURALIA.

Creaturæ omnes quæ in cœlo resplendent et terram nostram adornant objectum esse possunt contemplationis; vel quia Dei omnipotentiam ostendunt, qui verbo omnia e nihilo traxit; vel quia ex ipsarum ordine et symetriâ relucet ipsius qui eas sic disposuit summa sapientia; vel quia per earum pulchritudinem quasi per scalam ascendimus ad cognitionem hujus infinitæ pulchritudinis; vel quia nobis demonstrant immensam sapientiam vastissimæ ipsius mentis quæ eas quantumlibet innumeras et varias cognoscit et comprehendit; vel denique quia visibilem oculis nostris efficiunt sui supremi Creatoris providentiam, qui eas regit et gubernat, atque nos sublevando ad intelligentiam istorum et aliorum Dei attributorum, mentem nostram in his attributis figunt cum suavissimo stupore.

Hæc omnia sic confirmat Cassianus, *Collat.* 4, c. 15: «Contemplatio verò Dei multifariè concipitur; nam Deus non solâ incomprehensibilis illius substantiæ admiratione cognoscitur, quod tamen adhuc in spe promissionis absconditum est; sed etiam creaturarum suarum magnitudine vel æquitatis suæ consideratione vel quotidianæ dispensationis auxilio pervidetur: quando scilicet cum Sanctis suis, quæ per singulas generationes egerit, mente purissimâ perlustramus, tum potentiam ipsius, quæ universa gubernat, moderatur et regit, cum immensitatem scientiæ ejus, et oculum quem secreta cordium latere non possunt, trementi corde miramur; cum arenam maris, undarum numerum immensum ei cognitum pavidi cogitamus; cum pluviarum guttas, cum sæculorum horas ac dies, cum præterita futuraque universa obstupescentes scientiæ ejus assistere contemplamur... sunt autem aliæ quoque hujusmodi contemplationes innumerae,

quæ pro qualitate vitæ ac puritate cordis in nostris sensibus oriuntur, quibus vel videtur mundis obtutibus, vel tenetur. »

Objectum divinæ contemplationis etiam sunt opera Dei supernaturalia : gratia sanctificans, gratiæ actuales, SS. Sacramenta, beneficia quæ omni horâ accipimus sive in ordine naturæ, sive in ordine gratiæ. Quid ampliùs? « Cùm ineffabilem clementiam, ait idem Cassianus, *loco supra citato*, ejus consideramus, quæ innumera flagitia, quæ in singulis quibusque momentis sub ipsius committuntur aspectu, indefessâ longanimitate sustentat; cùm intuemur vocationem quâ nos, nullis præcedentibus meritis, gratiâ suæ miserationis, ascivit; cùm denique occasiones salutis tribuit adoptandis, cum quodam admirationis intuemur excessu, quod ita nos nasci præcipit, ut ab ipsis incunabulis gratia infunderetur nobis, legisque suæ notitia traderetur, quod ipse adversarium in nobis vincens, pro solo bonæ voluntatis assensu æternâ beatitudine ac perpetuis præmiis munerat: cùm postremò dispensationem suæ incarnationis pro nostrâ salute suscipit, ac mirabilia Mysteriorum suorum in cunctis gentibus dilatavit. »

Contemplatio etiam objectum habet Sanctos, Angelos eorumque Regiam; in ipsis enim utpote nobilissimis inter creaturas suas nobis seipsum dat admirandum Deus, juxta illud Prophetæ Regii: *Mirabilis Deus in Sanctis suis*. Et ut omnia breviter dicam cum Richardo Victorino, *de Contempl.*, l. 1, c. 3, et l. 4, c. 22: Omnia quæ sunt materia fidei, hoc ipso materia fieri possunt contemplationis; quia, ut ait Angelicus, *ex hoc manuducitur homo in cognitionem Dei*. Ideò, concludit S. Bernardus, *in Sentent.*, animæ Sanctæ in omnibus materiam inveniunt contemplationis: « Hi qui soli Deo vacant considerantes quid sit Deus in mundo, quid in Angelis, quid in seipsa, quid in reprobis, contemplantur quia Deus est mundi rector et gubernator, hominum liberator, Angelorum sapor et decor, in seipso initium et finis, reproborum terror et horror, in creaturis mirabilis, in hominibus amabilis, in Angelis desiderabilis, in seipso incomprehensibilis, in reprobis intolerabilis. »

DE VISIONIBUS SYMBOLICIS, ET LOCUTIONIBUS INTERNIS ET EXTERNIS REMISSIVÆ.

SCHOLIUM. Multis variisque modis animabus contemplativis sese Deus communicat, inter quos etiam subinde symbolicis visionibus, subinde locutionibus externis vel internis cum iisdem agit. Verùm cùm has discernere ad officium Magistri spiritualis potissimum spectet, eas tomo secundo reservamus, ubi commodiùs suo loco explicabuntur. Nunc ad orationem silentii et quietis progredimur.

§ 284.

ORATIO SILENTII ET QUIETIS QUID.

Quinta species contemplationis cherubicæ est *oratio silentii et quietis*, quâ mens absorpta, imbuta et immersa est in primâ veritate, summâque bonitate, cum quâdam simplici et attentâ objecti apprehensione, quin ultra discurrat aut aliam veritatem attingat, nisi quam habet præsentem: et contemplando speciali modo fruitur veritate, quam meditando inquirebat.

EXPLICATUR.

SCHOL. I. Non agitur hic de oratione silentii vocalis qualis est, si quis oret oratione puræ meditationis aut puræ contemplationis, sed de oratione silentii mentalis; sicuti enim vocaliter loqui et silere possumus, ita et mentaliter; nam meditari, id est, per discursus procedere, et sic laborando Deum quærere, et se ad eum amandum etc. movere, et per modum discipuli sua dubia quasi proponere, et ab eo instructionem petere, ejusque doctrinam operatione laboriosâ et discursivâ quasi calamo exarare, est potiùs loqui quàm silere: contra contemplari, id est a discursibus labore proprio factis abstinere, simplici quæ intuitu et quasi auditu a Deo, per se speciali gratiâ animam docente, instrui, eâ tacente et ad Deum solum attendente, ut docentem audiat vel saltem ejus instructionem expectet, quasi typis in suâ mente impressam, nullâ ferè operatione, nullo labore, sed quietissimè uno veluti legentis intuitu, quod sibi sciendum, nitidis characteribus vel imaginibus affabrè depictis et deauratis donari, est potiùs silere quam loqui. Ita quidem fit in omni contemplatione relatè ad meditationem; verùm intra genus contemplationis occurrit etiam aliqua species seu gra-

us, qui dicitur contemplatio seu oratio silentii, relatè ad reliquos contemplandi modos: subinde enim, imò frequentius non est adeo totale silentium contemplationis, ut anima penitus taceat et solum Deum loquentem audiat, sed aliæ quædam v. g. preces, laudes, colloquia, si non modo discursivo, saltem simplici, hoc silentium interrumpentia interponit; sicuti etiam inquietudo aliqua accidere potest, vel involuntariè, vel ex negligentia voluntarià ob externas sensuum, vel internas phantasmatum distractiones: subinde verò et aliquandiu totale est silentium et anima omnino tacet et unicè Deum loquentem audit; stupet enim et velut attonita, nec verbis quidem mentalibus uti potest, sed tacitis veluti signis attendit, ad modum quo discipulus attenderet, non jam mortali Magistro, sed Apostolo gentium e cælo descendenti, ut se in secreto cubiculi edoceret: in quo silentio subinde etiam revelationes, locutiones, visiones, extases, raptus interveniunt.

VARIA NOMINA ORATIONIS SILENTII.

SCHOL. II. Oratio silentii variis nominibus a Mysticis exprimitur. Dicitur 1° *Oratio quietis*, quia dum anima sola cum Deo solo est, meritò in ipso quiescere dicitur, cessante omni motù inquietudine, ad alià extra Deum vel ipsum etiam Deum obtinendum: quod tamen de quiete imperfectà extra patriam intelligendum est. Dicitur 2° *Otium animæ*: est enim sanctè otiari a reliquis, dum anima in solo Deo figitur. Dicitur 3° *Oratio in caligine*: est enim in caligine versari, quando anima plus quàm solari lumine oculus perstringitur, dum eum, prout potest, intueri nititur. Dicitur 4° *Somnus, mors et sepulchrum animæ* quia est suspensio et quædam species somni, mortis et sepulchri, ob privationem quam inducit, fruendi quovis alio extra Deum.

§ 285.

DATUR ORATIO SILENTII ET QUIETIS.

Datur in aliquo vero sensu in contemplatione divinâ aliquis orandi modus, qui meritò dicitur *oratio silentii et quietis*. Probatur 1° ex S. Scripturâ, *Ps. LXIV, 1: Te decet hymnus* (Hebr. cum S. Hieronymo) *tibi silentium laus Deus in Sion*. Id est, juxta Bellarminum, « tibi, Deus, primùm convenit tacita admiratio magnitudinis tuæ: deinde constituto

corde in hoc silentio debetur tibi laus in Sion. » Item, *Thren. III, 26: Bonum est præstolari cum silentio salutare Dei*. Et *ibid. 28: Sedebit solitarius, et tacebit, quia levavit super se*. Eodem modo silentium hoc quietum occurrit, *Is. LVIII, 11: Et requiem tibi dabit Dominus, et implebit splendoribus animam tuam*. *Deut. XXXIII, 12: Amandissimus Domini habitabit confidenter in eo: quasi in thalamo totà die morabitur et inter humeros illius requiescet*. Et *Matth. XI, 29: Discite a me... et invenietis requiem animabus vestris*. Accedunt textus hanc orationem silentii sub aliis nominibus insinuantes; nam hæc est illa caligo, de quâ dicitur. *Exod. XX, 21: Moyses autem accessit ad caliginem, in quâ erat Deus*. Quò enim propior est anima per contemplationem Deo, eò magis in videndo caligat et in audiendo silet. Hæc est illud otium, *Ps. XLV, 11: Vacate, et videte quoniam ego sum Deus*. Hæc est ille somnus, *Cant. II, 7: Adjuro vos... ne suscitatis, neque evigilare faciat dilectam*. Et *v. 2: Ego dormio, et cor meum vigilat*. Quod S. Bernardus, *Serm. 52 in Cant.*, et Cornelius a Lapide cum S. Gregorio etc., de oratione quietis explicant. Hæc est illa mors, *ad Col. III, 3: Mortui estis, et vita vestra est abscondita cum Christo in Deo*. Hæc est illud sepulchrum, *Job. III, 22: Gaudentque vehementer, cum invenerint sepulchrum*. Quod de contemplatione explicat S. Gregorius, *l. 5, Mor., c. 5: Probatur 2° ex PP. S. Dionysius, l. 2, Th. Myst. c. 1, in summo quodam mysticæ apice modum agnoscit, quo anima a SS. Trinitate edocetur, præfulgente silentii, obscura docentis, caligine*. Cujus rationem dat c. 3. « Quò enim ad superiora contendimus, eò magis verba aspectu rerum, quæ sub mentem cadunt, contrahuntur: quemadmodum etiam hoc tempore in caliginem quæ mentem superat, introeuntes, non brevem orationem, sed silentium et intelligentiæ privationem reperiemus. » S. Augustinus, *l. 9, Conf. c. 10: « Si cui sileat tumultus carnis, sileant phantasie terræ et aquarum et aeris, sileant et populi; et sibi anima sileat et transeat se, non se cogitando. Si jam taceant, quoniam erexerunt aurem in eum qui fecit ea, et loquatur ipse solus. » S. Gregorius,*

l. 30, *Mor.*, c. 11, ita contemplativos hortatur: «Quoddam sibi cum Domino intra se secretum quærant, ubi cum illo, exteriori cessante strepitu, per interna desideria silenter loquantur... Cælum quippe Ecclesia vocatur electorum, quæ ad æterna sublimia, dum per sublevationem contemplationis intendit, surgentes ab intimis cogitationum tumultus premit atque intra se Deo quoddam silentium facit.» Hugo Victorin., l. 2, *de Animâ*, c. 20, ait: «Cum cœperit mens per puram intelligentiam semetipsam excedere et illam incorporeæ lucis claritatem tota intrare... purior animæ pars in illud intimæ quietis secretum et summæ tranquillitatis arcum felici jucunditate introducit.» S. Thomas, *Quodlib.* 4, a. 23, ad 16, per amplexum Rachelis quietem contemplationis perfectorum figuratam agnovit. S. Bonaventura *in* 5, *Itiner. ætern.*, d. 6, cum S. Dionysio contemplationem in caligine affert. Et, *Opusc. de 7 grad. contempl.*, de oratione quietis ait: «Quies est totius animæ mira quædam et suavis tranquillitas, per infusam nobis ex frequentia orationis dulcedinem concreata.» Eandem orationem silentii et quietis admittunt S. Laurentius Justin. *L. de inter. conflict.*, c. 10; Thaulerus, *Inst. spir.*, c. 12; Gerson, *Myst. Theol. consid.*, 42; Blosius, *in Spect. spir.*, 11; S. Joannes a Cruce, l. 2 *in Asc. ad mont.*, c. 12; S. Theresia, *in Vit.*, c. 14 et alibi. 3° Ratio est 1° quia hoc proprium est affectuum et objectorum, ut quando captum nostrum excedunt, nec internis nec externis verbis exprimi queant, sed animum in videndo et audiendo defixum teneant, qui in silentio per indicia supplere contendit, quod verbis effari nequit. Ergo in aliquibus contemplationum divinarum articulis, Deo animabus sanctis loquente et se videndum præbente, illæ in audiendo et videndo defixæ silenter obstupescunt, maximè quia admiratio, velut maximè proprius contemplationis effectus, stuporem et impotentiam effandi affert: id quod potissimum fit quando magnitudo objecti, scilicet rerum divinarum, oculos mentis perstringit et ardor amoris ita effervescit, ut sine verbis melius quàm loquendo se demonstret. 2° Quò magis Deus cognoscitur, eò

magis ineffabilis verbis oris et mentis videtur: quia nec sufficit affirmare perfectiones de Deo, nisi negentur imperfectiones; nec sufficit negare imperfectiones, nisi affirmentur perfectiones, nec utrumque sufficit, nisi fiat cum excessu infinito. Quomodo verò hoc præstabit misera et finita, etiam in modo cognoscendi, creatura? certè nullo aptiori modo, quàm ubi tantâ caligine obruta ad silentium confugit et in hoc solo quietem invenit, quæ est ipsissima oratio silentii et quietis.

SOLVUNTUR OBJECTIONES.

SCHOLIUM. Ludovicus a Ponte in vitâ Balthasaris Alvarez, c. 41, refert, eum jussum fuisse a tunc temporis Præposito generali Societatis rationem reddere sui spiritûs et suæ orationis, quæ erat oratio silentii et quietis; unde opus illi fuit solvere difficultates quæ sibi opponebantur, quas etiam dissolvit, quæ erant sequentes: 1° In oratione silentii anima nec meditatatur, nec ratiocinatur, sed tempus amittitur, utiliùs in exercendis virtutum actibus collocandum. *Resp.* Hoc animæ otium est operum opus maximum; quamvis enim ibi cessent discursus intellectûs circa particularia mysteria, non tamen cessant actus voluntatis in conspectu Dei, quem fidei oculis aspicit: undè oritur admiratio, gratiarum actio, gaudium de divinis perfectionibus, amor, resignatio, aliique affectus, quos unctio S. Spiritûs suggerit. 2° Videtur esse error Pseudo-illuminatorum, quòd quis omissâ meditatione expectet donec Deus in oratione silentii loquatur et aliquid inspiret aut revelet, quod est quodammodo tentare Deum. *Resp.* Oratio silentii non invenitur in tyronibus, nisi speciali Dei motione ad eam præveniantur, vel in iis qui longo tempore se in meditationibus exercuerunt, quos si Deus ad hanc orationem vocet, illi se hoc tempore non in desiderandis vel expectandis revelationibus, sed in agnoscendâ ejus divinâ præsentia et in exercendis in ejus conspectu prædictis affectibus exercent, quo modo Deum non tentant, sed vocanti obediunt: cum e contra Pseudo-illuminati ex arrogantia, sine vocatione, sine dispositione, sine morum reformatione, sine solidarum virtutum exercitio huic quieti se intrudere temerè attentent. 3° Non constat quandonam hæc via ex vocatione divinâ, non verò ex tacitâ superbiâ et amore dulcedinis spiritualis et proprio teneatur. *Resp.* Ex fructibus hoc colligi potest, si nimirum cor divino amore exardescat, ejus voluntati in prosperis æquè ac adversis se

plenissimè conformet et Christo exemplari omnis perfectionis, maxime in sui ipsius contemptu et universali propriae voluntatis abnegatione et fidelissimâ voluntatis divinae executione se assimilare studeat. 4° Oratio silentii cultores suos ad vanam gloriam, aliorum contemptum et inobedientiam erga Superiores, aliam viam præscribentes incitat. Item a charitatis operibus erga proximum per bona consilia et alia retrahit, et propriae sanitati corporis, ad satisfaciendum suis obligationibus necessariae, non parum officit. *Resp.* Hæc omnia non ex oratione silentii, sed ex imbecillitate, indispositione et imperfectione ipsius orantis proveniunt, cum e contra oratio silentii ad profundissimam humilitatem, obedientiam exactissimam, opera charitatis præstantissima stimulet, nec sanitati corporis noceat, si prudenter et discretè usurpetur. 5° Oratio silentii hominem ita ad se trahit ut videatur omnis devotio erga Sanctos et antiquas receptas orationes, ipsumque officium Canonicum, evanescere et petitio pro publicis et privatis necessitatibus negligi. *Resp.* Hæc devotio per orationem silentii magis accenditur: quia ad hanc quietem disponit, in quâ expressè nil petendo plus petitur et obtinetur, quia Deus vota talis animæ, liberationem ab ejusmodi necessitatibus optantis, optimè cognoscit, quæ etiam extra hoc tempus silentii Deo sæpius expressè proponit. 6° Hic orandi modus a communi retrahit et disturbance in Communitatibus facit. *Resp.* Hic modus potius favet communi; si enim Deus specialiter ad eum non impellat, a communi inchoandum est, a quo alter hic modus oritur: nam mediante meditatione quies contemplationis obtinetur. Nec hic modus divisionem in Communitate facit, quia est paucorum perfectorum, qui viam communem, non admodum semper perfectam, vocante Deo supergrediuntur.

§ 286.

IN ORATIONE SILENTII NON SUSPENDITUR OMNIS ACTUS INTELLIGENDI ET AMANDI.

In dictâ oratione *silentii* et quietis non suspenditur anima ab *omni actu intelligendi vel amandi*. Probat 1° ex textibus S. Scripturæ modò allatis, in quibus non commendatur silentium quasi statuae, sed silentium animæ, ut meliùs videat et audiat, *Ps. XLIV: Audi filia et vide*. Nec promittitur requies quasi lapidis, sed quasi discipuli, non purè passivè se haben-

tis; sed vivaciter a Magistro divino imbuti et in eo quiescentis. *Matth. XI, 29: Discite a me... etc. invenietis requiem*. Item non ingreditur anima in *caliginem*, ut prorsus non videat, sed ut cognoscat se *intueri* lumen inassequibile; nec *vacat* otio, ut otietur, sed *negotietur*: nec *tota dormit*, sed *corde vigilat*; nec *moritur* morte, quæ omnem vitam excludat, sed in ipso *sépulcro* gaudet, adeoque actus intelligendi et amandi non omnino suspenduntur. Sicuti etiam S. Paulus in suo raptu extatico, et S. Joannes in suâ Apocalypsi ab omni tali actu non erant suspensi, sed multa ibi agnoverunt, didicerunt et dilexerunt. Probat 2° ex PP. S. Dionysius, *de Myst. Theol.*, c. 1, concludit, qui ut Moyses mysticam ignorantiae caliginem ingreditur. « Fit Deo, qui omnino incognitus est, omnis cognitionis cessatione præstantiore modo conjunctus, atque hoc ipso, quòd nihil cognoscit, mentem etiam cognoscendo vincit et superat. » Quod S. Maximus exponens ait: « Non dico per ipsius propriae mentis cessationem, sed secundum potio rem mentis portionem isti ignoto, quod anima excedit, penitus unitus, dum demum sine notione omnia novit. » S. Augustinus, l. XIX *de Civ.*, c. 19: « Nec sic debet esse otiosus contemplator, ut in eodem otio utilitatem non cogitet proximi... In otio non iners vocatio delectare debet, sed aut inquisitio, aut inventio veritatis... Itaque a studio cognoscendæ veritatis nemo prohibetur, quod ad laudabile pertinet otium. » S. Gregorius, l. 5, *Mor.*, c. 26: « Tunc ergo verum est, quod de Deo cognoscimus, cum plenè nos aliquid de illo cognoscere non posse sentimus. » S. Bernardus explicans somnum mysticum animæ et quomodo illi Verbum divinum et illa Verbo loquatur. *Serm. XLV, in Cant.* ait: « Locutio Verbi, infusio doni, responsio animæ, cum gratiarum actione admiratio. » Probat 3° ex ratione. 1° Quia omnis oratio, maximè mentalis et consequenter etiam omnis contemplatio consistit in actu intellectus et voluntatis: ergo etiam oratio silentii et quietis. 2° Contemplatio in genere definitur per simplicem intuitum veritatis cum ardentissimo affectu voluntatis, adeoque in actu intellectus et voluntatis consistit: ergo etiam contemplatio

silentii et quietis: aliàs enim foret otium verè otiosum et somnus physicè dormientibus similis.

ERROR QUIETISTARUM.

SCHOL. I. Quietistæ orationem quietis valdè magnificent, illamque omnibus commendant, et ut obtineatur, viam facilem ostendunt, scilicet remove re consultò omnes discursus seque cum solo simplicissimo actu fidei in præsentia Dei constituere; quo posito, etsi non continuetur et omnis actus tam hujus, quam cujuscunque alterius virtutis excludatur, tunc perfectissima oratio silentii et quietis acquiretur: quia anima manebit prorsus indifferens ad omnia quæ Deus in illâ operari voluerit, quæ est tota perfectio vitæ interioris. Ita antiquiores quietistæ docebant, quando errore 42, asserebant: « Quòd in statu unionis nullus voluntatis actus sit exercendus. » Et recentiores cum Michaele Molinos, præter plures alias propositiones damnatas de annihilatione sui per omnimodam inactionem et indifferentiam passivam, docent *prop.* 18, 20, 21, 22: « In oratione manendum est in fide obscurâ et universali, cum quiete et oblivione omnis alterius cogitationis particularis et distinctæ attributorum Dei et Trinitatis: atque standum in præsentia Dei, ad eum adorandum, amandum, eique serviendum; verùm sine productione illorum actuum: Deus autem id genus rebus non delectatur. » Contra quos breviter agit Annatus in *suâ Theol. posit.*, l. 7.

SOLVUNTUR OBJECTIONES.

SCHOL. II. Argumenta quietistarum sunt: 1° quia a S. Scripturâ oratio hæc dicitur specialiter silentii, quietis, caliginis, otii, somni, mortui, sepulti, quæ non nisi de contemplatione, in quâ omnis actus animæ intelligentis et amantis cessat, explicari possunt. Verùm *responsio ad hanc objectionem* patet ex ipso hoc § 286. 2° S. Dionysius, *Th. myst.*, c. 1, hortatur Timotheum, ut prætermittat *et sensus et mentis actiones*. Et Thaulerus, *Inst. spir.*, c. 12, ait: « Nec intus, nec foris quidquam hic operari permittitur. » Item S. Joannes a Cruce, l. 2 *Ascens. ad mont.*, c. 12. « Hic, ut dicimus, potentiæ non operantur, sed quiescunt. » Et S. Theresia in *Castello, mans.* 4, c. 3: « Hic etsi non curemus nihil cogitare, contingit tamen, brevi licèt mora. » Et S. Salesius, l. 6 *de Amor. Dei*, c. 41: « Non volo esse aliud quàm statua. » *Resp.* S. Dionysius et

reliqui non aliam operationem quam discursivam et imaginariam, et circa objecta creata excludunt, quando Deus ad quietem intellectualem vocat. 3° Elevatio mentis in Deum per modum colloqui, in quo solus Deus loquitur, docet et illuminat, potest fieri absque actu intelligendi et amandi. *Resp.* Potest quidem hoc aliquo modo, postea explicando, fieri, quin anima pro suo nutu et modo sibi connaturali operetur; at nequit fieri, quin variis aliis modis actus intelligendi et amandi exercentur: tum quia debet anima Deo loquenti attendere: quod ad actum intellectûs spectat: tum quia ipsa locutio, illuminatio et inspiratio Dei consistit in actibus præviis nostris vitalibus indeliberatis intelligendi et amandi: tum quia auditio, assensus, cooperatio, admiratio, amor etc. sunt actus vitales intellectûs et voluntatis, et a Deo intenti in locutione suâ, nec defuturi nisi ex culpâ nostrâ, vel ex impossibilitate quidquam humano modo agendi vel recipiendi.

§ 287.

REGULÆ PRO COGNOSCENDA VERA ORATIONE SILENTII.
— PRIMA: ANIMA DEUM AUDIRE DEBET.

Ut autem vera et sancta oratio silentii et quietis a falsâ, fictâ et periculosâ discernatur, sequentes regulæ observandæ sunt. 1° Dum Deus animæ in oratione silentii loquitur, ipsa saltem eum *audire* debet, si non etiam anima illi colloquatur. Nam Deus loquitur animæ, supposito lumine supernaturali, per nostros actus intelligendi indeliberatos, qui divinam nobis indicant voluntatem; per inspirationes suasivas, vel per judicia magis expressa; quia verò hi sunt actus vitales, certè sine nobis saltem indeliberatè fieri non possunt; id quod etiam est, nos indeliberatè verba divina audire, et ea in nobis fieri sine nobis, scilicet ex propriâ liberâ determinatione nobis nondum cooperantibus. Quòd si verò mox deliberatè pergamus attendere, et ad divina verba meliùs percipienda et actu implenda ex imperio voluntatis, omnibus obstaculis remotis, divinis verbis assentiamur, æquè exsequi decernamus, tunc cooperamur, et arrectis quasi auribus deliberatè audimus et

implemus illud, *Ps. XLIV : Audi, filia, et inclina aurem tuam.* Unde patet, quo modo divina locutio ex actibus indeliberatis a Deo infusis incipiat, qui non possunt non sentiri, vel audiri, saltem indeliberatè ab animâ, quæ accedente devotione, vel præ admirationesilet, vel in amorem aliosque effectus erumpit.

§ 288.

SECUNDA : ANIMA DEO LOQUENTI RESPONDERE DEBET.

Secundò. Anima Deo loquenti, et, se in oratione silentii clariùs manifestanti, saltem per affectus amoris et alios, quasi intellectualibus verbis respondere devotè debet. Uti enim explicat P. Suarez, *de Orat.*, c. 13 : « Locutio hominis ad Deum est, quando aliquid ab ipso desiderat, vel desiderium suum illi exprimit; quæ quidem locutio etiam Dei est et ab ipso incipit, vel movente affectum, vel dirigente intellectum; tamen non vocatur locutio Dei, quia per illam non tam movet ad intelligendum, quàm ad operandum; vocatur autem locutio hominis, quatenus cooperando gratiæ Dei, suum affectum Deo exprimit.... de quâ locutione fieri potest, ut cesset in altissimâ contemplatione, ubi anima simplici quodam actu et quasi intuitu Deo præsentatur, eumque sibi præsentem facit; ac per intimum affectum ita illi unitur et quasi in eo absorbetur, ut nihil aliud eloqui valeat. Atque hac ratione dici potest, tunc fieri silentium internum et spirituale in animâ : sicque intelligendi sunt Mystici Doctores aut spirituales viri, cum de oratione silentii, seu in silentio loquuntur. » Id quod ex S. Bernardo, seu auctore *l. de Amor. Dei*, c. 4, confirmat.

§ 289.

TERTIA : SINE DICTA ATTENTIONE ET RESPONSIONE NON DATUR ORATIO SILENTII.

Tertiò. Quòd si igitur omnis actus intelligendi et amandi, seu Deo loquenti attendendi et illi per amorem et alios affectus respondendi cessat, nec incipere, nec perseverare potest oratio mentalis, et multò minus contemplatio ac oratio silentii, saltem si cessatio deliberatè fiat : quia licèt cum cessatione indeliberatâ et involuntariâ, oratio, licèt minus perfecta, adhuc perseverare possit; voluntaria tamen et deliberata est culpabilis, et sic elevationem mentis ad Deum et orationem tollit, adeoque oratio silentii cum eo subsistere non potest.

§ 290.

QUARTA : DEO AD ORATIONEM SILENTII VOCANTI OBEDIENDUM EST.

Quartò. Quando proinde Deus ad orationem silentii modo præfata explicatam vocat, illi omnino obsequendum est, uti de contemplatione dictum fuit : quemadmodum Blossius monet, *Spec. spirit.*, c. 11 : « Si Dominus singulare quippiam in te operari voluerit, non eum impedias, sed voluntatem ejus decenter sequere, continens jugiter teipsum in sanctâ humilitate, tuique nihili pensione. »

§ 291.

QUINTA : NEMO SE TAMEN IN EAM INTRUDERE DEBET.

Quintò. Cavendum tamen quàm maximè, ne quis non *dispositus* et non *vocatus* in orationem silentii et quietis se intru-

dat, aliàs enim in errores Quietistarum incidere poterit; et cum Deus non promiserit hanc gratiam gratis datam, in eam se intrudere tentatio Dei foret. Proinde, l. c., bene monet Blossius : « Tu ergo et Deo magis ac magis placere conaberis, et nihilominus semper contentus eris eâ gratiâ, quam tibi largiri dignatur Dominus. »

ADHORTATIO AD CUSTODIAM LINGUÆ ET AURIUM.

COROLLARIUM. Ad orationem silentii, sicut etiam ad omnem meditationem et contemplationem multum disponit silentii oris exacta observatio; nam teste Ludovico a Ponte. *Tr. iv, Duc. spir. c. 16, § 2*: « Silentium et oratio mirâ quâdam mutuâque familiaritate sese invicem juvant: quia silentium disponit ad orandum, et oratio nos allicit ad tacendum. » Nihil enim cor magis ad terrena dissipat, quàm loquacitas, uti ipsa experientia probat. *Si quis putat se religiosum esse, non refrænans linguam suam, sed seducens corpus, hujus vana est religio;* ait S. Jacobus 1, 26. Et S. Gregorius, l. 7, *Mor. c. 18*, ad illud: *Et in ventum verba profertis*, mentem humanam aquæ comparat, quæ circumclusa sursum con-surgit, relaxata verò inutiliter diffunditur: « Quot enim supervacuis verbis a silentii sui censurâ dissipatur, quasi tot rivis extra se ducitur: unde et redire interiùs ad sui cognitionem non sufficit, quia per multiloquium exteriùs sparsa vim ultimæ considerationis amittit. » Non solum autem in linguâ, sed et in auribus cautissimus esse debet, qui ad orationem quietis se disponere cupit; qui enim ab audiendis vacuis se non cohibet, ab iis loquendis se vix continebit, et qui vana libenter audit exteriùs, ad percipienda divina interiùs, vix aptus erit. *Sepi aures tuas spinis, et linguam nequam noli audire*, monet Sapiens *Eccl. xxviii, 28*. Et Abbas Cyzinus, in *Prat. spir. vit. PP. l. 10, c. 187*: « Qui sine distractione esse appetit, solitarius maneat. Qui continere vult linguam, aures obstruat, ne multa audiat. » Et Hugo Victorin., l. 2 *de Claus. anim.*, c. 20, monet Religiosos, ut a rumoribus mundanis audiendis abstineant, dicens: « Gaudent multi claustralium cum de regibus fabulantur, dum casus militum narrant, dum pro illis loquuntur, a quibus non agnoscuntur, multorum partes defendunt, pro multis irascuntur, pro multis litigant, ignorant tamen quod negant aut affirmant. » Pro quo remedium paulò ante, *loc. cit.*, præscribit: « Hi sunt rumores claustralium, ad quos non pertinent bella principum sæcularium, sed pugnæ tentationum. Delectare igitur, charissime, his rumoribus, non exterioribus. »

§ 292.

CONTEMPLATIO SERAPHICA QUID?

A contemplatione cherubicâ pergimus ad contemplationem *seraphicam*, seu affectivam, quæ est contemplatio, in quâ inter duos actus intellectûs et voluntatis, eminent quod magis affectuosum, ardens et charitate magis accensum est.

EXPLICATUR.

SCHOLIUM. Est igitur contemplatio seraphica perfectio voluntatis et charitatis, omniumque virtutum moralium, quæ sunt ancillæ charitatis, et in voluntate resident: unde dum contemplatio seraphica ad sublimen gradum ascendit, omnes etiam virtutes, quæ sunt in voluntate, perficiuntur et intenduntur. Hic falluntur, qui putant, charitatem, sine incremento, intensione et perfectione virtutum moralium perfici posse: imò ipsi charitati theologicæ contemplatio seraphica novas excellentias addit: nam 1° in eâ amor divinus novo et valde intenso ardore succenditur. 2° Novo splendore et decore in se derivato venustatur, et cum novâ hac gratiâ in flammam quamdam luminosam, calorificam et splendidam convertitur, quâ res divinæ illi alio modo quàm antea deteguntur. 3° Similis massæ molli redditur, in quam multiformes ac mirabiles amoris modi imprimi possunt; unde anima agit cum Deo idiomate illo amatorio, quo cum ipso ardentissimi seraphim communicare solent: colloquitur linguis igneis tam incensorum, quam antea sibi incognitorum affectuum, quos Dei amatores tantum capiunt, et quò divinum hoc amoris incendium excessit amplius, eò magis desiderium terrenorum deficit, et quantò magis cor Creatori adhæret, tantò amplius a creaturis avellitur, ingens contra corporalia oblectamenta tedium succedit, dulcedo voluptatum terrenarum amarescit, honores contemnuntur, omnia creata fastidiuntur, et tunc solummodo anima consolationem reperit, dum se morituram, Deum visuram, eoque securè se fruituram cogitat. De quibus affectibus in sequentibus sermo recurret.

§ 293.

CONTEMPLATIO SERAPHICA EXERCITIUM VIRTUTUM
MORALIUM SECUM HABERE DEBET.

Illusio proinde est, si quis putet se in altissimâ contemplatione seraphicâ constitutum, cum tamen *virtutum* moralium exercitio vacare negligat. Probatur 1° ex S. Scripturâ: dum enim Salvator noster, *Matth. v*, evangelicæ perfectionis sub nomine beatitudinum et contemplationis certè non immemor, semina sparsit, exercitium virtutum moralium evangelicarum potissimum commendavit. Ergo non sufficit contemplari etiam per affectus seraphicos, nisi sedula virtutum exercitatio accedat; quia soli, qui paupertate et humilitate voluntariâ exercentur; qui mites sunt, lugent, esuriunt et sitiunt justitiam, misericordiam exercent, munditiei cordis student, pacem servant et fortiter patiuntur, beati pronuntiantur. Hinc etiam Apostolus, *Gal. v*, fructus Spiritûs S. in animâ perfectâ et contemplativâ recenset, virtutes magnâ ex parte morales et quidem actu exercitas, enumerat, quæ sunt charitas, gaudium, pax, patientia, benignitas, bonitas, longanimitas, mansuetudo, fides, modestia, continentia, castitas. Quare etiam in causâ canonizationis de exercitio virtutum moralium servorum Dei rigorosum examen instituitur, ut in opere de Beat. et Can. Benedicti XIV, l. 3, videre licet; 2° Patet ex PP. S. Augustinus, in *Ps. LXXXIII*, ait: « Ab his virtutibus (cardinalibus) imus in illam virtutem. Et quæ erit illa virtus, nisi solius contemplationis Dei? » Quod non solum de contemplatione patriæ, sed etiam viæ intelligi potest. S. Basilius, in *reg. fusio.*, c. 7, ideo vitam solitariam minùs idoneam censet, quia periculum est, ut solitarius « sibi veluti planè jam perfectionem adepto blandiatur.... Ex quo illud sequetur, ut cum animi habitum, quem habet ad virtutem, illum assidue apud se compressum tenuerit, ac velut introclusum, neque quibus rebus destituatur, intelligat, neque progressionem

ullam, quam in virtutibus faciat, videat. » Et S. Climacus, *Gr. 27*: « Non sine discrimine vestibus involutus natat, neque divina mysteria et arcana Theologiæ capit vitii obnoxius. » Et Cassianus, *Collat. ix*, c. 1: « Nam sicut ad orationis perfectionem omnium tendit structura virtutum, ita etiam nisi hujus culmine hæc omnia fuerint colligata atque compacta, nullo modo firma poterunt, vel stabilia perdurare. » 3° Ratio est: perfectio christiana intenditur et exercetur per contemplationem, maximè seraphicam, quæ charitate, utpote vinculo perfectionis potissimum inflammata est, et hæc charitas non solum affectiva, sed etiam effectiva esse debet: ergo sicuti charitas affectiva optimè exercetur in contemplatione seraphicâ, ita etiam effectiva per actus virtutum moralium exerceri debet.

ERROR QUIETISTARUM.

SCHOLIUM. Quietistæ docent, contemplationem solius fidei, in quâ per solum actum abstractissimum Deum, ut Deum, contemplamur, includere omnia, et in ea multò perfectiùs virtutes passivè recipi, quàm si quis affectibus in oratione vel exercitio singularum virtutum extra orationem se perficere laboraret. Qui error ex dictis refutatur, et absurda, quæ ex eo sequuntur, in decursu et præcedentibus indicata fuerunt.

§ 294.

CONTEMPLATIO IGNEA DESCRIBITUR.

Contemplatio seraphica in varios gradus dividitur. Horum primus est *contemplatio ignea*, quam S. Bonaventura, *Tr. de 7. gr. contempl. gr. 1*, ita describit: « Ignis est vehemens divini caloris, vel amoris fervor ex camino super splendentis Hierusalem flabellatus. Hujus ignis calor contemplativi, sive sancti activi viri animam cum se ad orandum Deum effuderit in conspectu Dei, subito eam valde pellucido splendore irradiat, quàm plurimum ignit, et ardentis motus, affectiones-